

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8129 Dep

0032 OSLO

Melding om politisk vedtak

Kommunestyret behandlet i møte 26.08.2010 i sak 70/10 – DIFI rapport om sentral valgenhet - høring. Følgende vedtak ble fattet:

1. Jevnaker kommune støtter forslaget fra Direktoratet for forvaltning og IKT om å etablere en ny sentral valgenhet med oppgavefordeling mellom den nye valgenheten og departementet som skissert i høringsnotatet. Jevnaker kommune støtter forslaget om at flest mulig oppgaver overføres til den nye enheten, samtidig som KRDs styringsbehov ivaretas.
2. Den nye valgenheten bør etableres som et direktorat, men med rammebetingelser som sikrer valgenheten en faglig uavhengighet i forhold til departementets ordinære styringsfunksjoner.
3. Den nye valgenheten må bygges opp med kapasitet (personellressurser) og kompetanse som kan gi råd, veiledning og avlastning overfor kommunene og fylkeskommunene og evt. andre.
4. Jevnaker kommune er skeptisk til å etablere et bindeledd mellom sentral valgenhet og kommunene. Det vises til vurderingene i saksframlegget..
5. I tråd med Stoltenberg-regjeringens politiske plattform av oktober 2009 anbefales det at den nye enheten lokaliseres utenfor Oslo-området
Når det gjelder konsekvenser ved utflytting, vil disse være de samme uansett hva man flytter ut fra Oslo. Utflytting av statlige arbeidsplasser er et politisk ønske, og må gjelde hele landet. Ut fra dagens teknologiske løsninger, bør en slik enhet kunne plasseres hvor som helst i Norge så lenge kommunikasjonsmulighetene er tilfredsstillende.
6. Forslaget om å etablere egen klagenemnd støttes.
7. Når det gjelder andre oppgaver en slik valgenhet kan ha, er det nærliggende å be om at det vurderes en knytning mot kirkevalg. Valgkompetansen er viktig uansett hvilket valg det er snakk om. Det er derfor naturlig at valgenheten samarbeider nært med både sametinget og de som organiserer kirkevalget.

Vedlagt følger særutskriften fra behandlingen.

Ønsker du ytterligere informasjon, vennligst kontakt saksbehandler May-Britt Mayer Johnsen.

Vennlig hilsen
Jevnaker kommune

May-Britt Mayer Johnsen
Formannskapssekretær

Jevnaker Samfunnshus

Postadresse:

Postboks 70

3521 Jevnaker

Besøksadresse:

Kirkegt. 6

3520 Jevnaker

Epost: postmottak@jevnaker.kommune.no

Telefon:

61 31 58 00

61 31 57 00

Telefax:

61 31 58 50

Bankgiro:

2030.19.96102

JEVNAKER KOMMUNE

SÆRUTSKRIFT

SAKSGANG:			
R.f.	Utvalg	Møtedato:	Utvalgsaksnr
	Valgstyret	24.08.2010	5/10
	Kommunestyret	26.08.2010	70/10

Etablering av sentral valgenhet

Saksbehandler: Knut Sønju

Arkiv: 010 &13

Arkivsak: 10/668

Dato:

Vedlegg:

Difi (Direktoratet for forvaltning og IKT) rapport 2010:3 – Valgets kval? Utredning for etablering av en sentral valgenhet.

Fakta/saksopplysninger:

Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) har på oppdrag fra Kommunal- og regionaldepartementet utredet etablering av en sentral valgenhet underlagt departementet. En slik enhet er tenkt å overta KRDs oppgaver med forberedelse og gjennomføring av valg.

Rapporten beskriver bl.a.:

- Fordeler og ulemper ved å opprette en egen valgenhet under KRD
- Kartlegging og vurdering av hvilke oppgaver som er aktuelt å overføre fra KRD til en egen valgenhet, samt evt. nye oppgaver
- Gjøre rede for hvordan tilsvarende oppgaver er organisert i Danmark, Sverige og evt. andre land i den grad dette vurderes som relevant
- Vurdere hvilken type og grad av faglig og/eller administrativ uavhengighet en slik valgenhet evt. bør ha
- Vurdere konsekvenser av en utlokalisering av en slik valgenhet, samt angi kriterier for et vellykket stedsvalg
- Påpeke evt. uløste spørsmål mht rolle/oppgavefordeling mellom stat og kommune som en ny valgenhet kan medføre
- Gi innspill til hvordan organiseringen av en egen valgenhet bør skje prinsipielt og praktisk, herunder hvilke tidsperspektiver som kan legges til grunn for framdriften av arbeidet.

Departementet har sendt rapporten ut på høring med høringsfrist 1. september 2010. I høringsbrevet sies:

”I hovedsak er det to forhold som er bakgrunnen for ønsket om å vurdere alternativ til den organiseringen vi har i dag:

1. Det kan være behov for å skille ut de mer operative oppgavene på valgområdet fra departementet. Slike oppgaver tar en vesentlig og økende del av departementets ressurser. Det kan diskuteres hvorvidt de hører naturlig hjemme i departementet.
2. Det kan stilles spørsmål ved om det bør være større avstand mellom den politiske ledelsen og det administrative arbeidet med gjennomføring av valg.”

Departementet sier videre at:

”Regjeringen har ikke tatt stilling til om det bør etableres en sentral valgenhet. Heller ikke er det tatt stilling til hvordan en slik valgenhet bør organiseres”. Departementet ønsker innspill på forslagene i rapporten.

Kommunal og regionaldepartementet har i dag de statlige oppgavene med forberedelse og gjennomføring av stortingsvalg, fylkestingsvalg og kommunestyrevalg.

Vurdering:

Valg og demokrati er avhengig av tillit i befolkningen. En viktig oppgave er å ta vare på denne tilliten. Stikkord her er uavhengighet, upartiskhet, sikkerhet og pålitelighet. Dette er godt drøftet i rapporten, og forslaget om å etablere en sentral valgenhet for å oppnå større grad av uavhengighet og upartiskhet, vil kunne tilfredsstillende dette målet.

Hovedtanken er at flest mulig av valgoppgavene overføres til denne nye enheten. Dette vil være oppgaver som generell valgkompetanse, it, kommunikasjon, jus o.a. Det pekes også i rapporten på at: ”For å redusere arbeidsbyrden og kostnadene for kommunene og for å unngå parallelle anskaffelsesprosesser i alle kommunene er det som nevnt KRDs vurdering at en sentral valgenhet bør påta seg å forvalte og drifte ett felles valgdatasystem som kan tilbys alle kommuner”. Jevnaker kommune er enig i at dette vil være med på å redusere arbeidsbyrden for kommunene.

Kommunene har ansvaret for gjennomføring av valg i Norge. For at kvaliteten på valggjennomføringen skal være best mulig, er det viktig at det er et støtteapparat som kan bistå kommunene når det gjelder felles rammeverk, lovtolkning og andre spørsmål som dukker opp.

Det vil være en fordel med en sentral valgenhet som har det overordnede ansvaret for valg i Norge. Sikkerhet og pålitelighet handler i stor grad om kompetanse i alle ledd. En sentral valgenhet vil kunne tjene som et nasjonalt kompetansesenter for valg, og dermed planlegge og koordinere valgopplæringen i Norge. I rapporten pekes det på fylkesmennenes veiledningsrolle i forbindelse med valg og at fylkesmennene ikke har andre oppgaver med valg og valgadministrasjon enn å besvare henvendelser og yte veiledning foran hvert valg. Det sies videre at ”en slik manglende kontinuitet gjør at fylkesmannens kompetanse på dette området vanskelig kan bli tilfredsstillende”. Videre sies det at ”Ved etablering av en sentral valgenhet kan det utvikles et fagmiljø som vil kunne gi kommunene et langt bedre veiledningstilbud. Det kan imidlertid være hensiktsmessig med et mellomledd mellom den sentrale enheten og 430 kommuner, spesielt når det gjelder å gi organisert opplæring. Her kan det søkes samarbeid med fylkeskommunene”. ”Dessuten kan enheten fortsette KRDs samarbeid med valgforum som fortsatt kan ha en rolle mht opplæring av kommunale valgmedarbeidere.

I rapporten fokuseres det på at det er viktig å ha en sentral valgenhet som kan bistå kommunene og som kan gi et bedre veiledningstilbud enn dagens system. Det synes da unaturlig å bygge opp et nytt mellomledd som skal ha denne funksjonen. Dersom det er behov for dette, vil det ut fra Jevnaker kommunes syn, være naturlig å styrke fylkesmannens rolle enn at fylkeskommunene skal ha denne rollen. Blir det mer kontinuitet ved å overføre valgoppgaver til fylkeskommunene? Slik vi ser det, har fylkeskommunene andre oppgaver enn kommunene i valgavviklingen, og vil ikke være et naturlig bindeledd. Oppgaver som

organisert opplæring blir nevnt som et argument for å ha et mellomledd. Når det gjelder spesielle temaer for eksempel opplæring, bør det ses på mulighet for samarbeid med andre aktører for eksempel valgforum o.a. som har bred valgerfaring. Oppgavene som inngås med andre aktører må avklares på forhånd. Jevnaker kommune er skeptisk til å etablere et bindeledd mellom sentral valgenhet og kommunene.

I rapporten drøftes spørsmålet om en ny sentral valgenhet i all hovedsak skal ha en iverksettende sekretariatsrolle begrenset til å forvalte et detaljert regelverk, samt yte enkelte tjenester til brukerne, eller skal den i tillegg også ha en mer faglig direktoratsrolle? En direktoratsrolle vil omfatte både å være faglig rådgiver for departementet og å være kompetanseorgan for sektoren og for allmennheten.

Difi konkluderer med at en ny sentral valgenhet bør etableres som et direktorat med stor grad av uavhengighet fra departementet hva angår direkte politisk styring. Jevnaker kommune støtter forslaget.

Det er viktig at en slik enhet har god kompetanse og tilstrekkelig bemanning innen fagfeltet valg. Oppgavefordelingen mellom departementet og valgenheten er godt drøftet i rapporten.

Mulig overføring av oppgaver fra andre

I rapporten drøftes også mulig overføring av oppgaver fra andre og det sies bl.a. at det er grunn til å vurdere om det er oppgaver innenfor FADs ansvar for partilov og -finansiering som kan være egnet til å overføre til en sentral valgenhet. Utover dette konsentrerer rapporten seg om rene valgoppgaver. Erfaringen fra siste valg hvor kirkevalget ble avviklet samtidig med stortingsvalget var slik at det er nærliggende å be om at avvikling av kirkevalget legges til den nye enheten. Valgkompetansen er viktig uansett hvilket valg det gjelder, og å utnytte den valgkompetansen som allerede finnes er lønnsomt totalt sett. Det er derfor naturlig at valgenheten samarbeider nært med både sametinget og de som organiserer kirkevalget.

Lokalisering.

I Stoltenberg-regjeringens politiske plattform av oktober 2009 heter det:

”.....ved etablering av nye statlige virksomheter legges generelt til grunn at disse skal lokaliseres utenfor Oslo. Unntak fra dette skal begrunnes særskilt. Det er et mål at også nye funksjoner som etableres som egne enheter i tilknytning til eksisterende og statlige virksomheter lokaliseres utenfor Oslo.”

Spørsmålet om hvor den nye statlige valgenheten skal lokaliseres, er også viet oppmerksomhet i utredningen. Det sies i rapporten at ”sannsynlige konsekvenser ved en lokalisering utenfor Oslo er økt reisetid, tap av nøkkelkompetanse, mindre tilgang til relevant kompetanse, økte reisekostnader og lavere leiekostnader, samt ekstra gjennomføringskostnader sammenlignet med en lokalisering i Oslo.”

Jevnaker kommune vil bemerke:

Når det gjelder konsekvenser ved utflytting, vil disse være de samme uansett hva man flytter ut fra Oslo. Utflytting av statlige arbeidsplasser er et politisk ønske, og må gjelde hele landet. Ut fra dagens teknologiske løsninger, bør en slik enhet kunne plasseres hvor som helst i Norge så lenge kommunikasjonsmulighetene er tilfredsstillende.

I rapporten tas også spørsmålet om uavhengig klagenemnd opp. Det sies i rapporten at ”Departementets avgjørelser i klagesaker vil kunne danne presedensvirkning og dermed virke styrende overfor underliggende organ. Med tanke på å sikre faglig uavhengighet kan derfor

klagebehandling organiseres i særskilt klagenemnd som innebærer en mer domstolsliknende behandling i et kollegialt organ. Slike nemnder blir administrativt underlagt departementet, men er i faglig sammenheng normalt unntatt fra departementets instruksjonsmyndighet. Forslaget om egen klagenemnd er etter Jevnaker kommune syn et prinsipielt riktig valg. Den nye sentrale valgenheten kan med fordel være sekretariat for denne klagenemnda.

Ordførerens forslag til vedtak:

1. Jevnaker kommune støtter forslaget fra Direktoratet for forvaltning og IKT om å etablere en ny sentral valgenhet med oppgavefordeling mellom den nye valgenheten og departementet som skissert i høringsnotatet. Jevnaker kommune støtter forslaget om at flest mulig oppgaver overføres til den nye enheten, samtidig som KRDs styringsbehov ivaretas.
2. Den nye valgenheten bør etableres som et direktorat, men med rammebetingelser som sikrer valgenheten en faglig uavhengighet i forhold til departementets ordinære styringsfunksjoner.
3. Den nye valgenheten må bygges opp med kapasitet (personellressurser) og kompetanse som kan gi råd, veiledning og avlastning overfor kommunene og fylkeskommunene og evt. andre.
4. Jevnaker kommune er skeptisk til å etablere et bindeledd mellom sentral valgenhet og kommunene. Det vises til vurderingene i saksframlegget..
5. I tråd med Stoltenberg-regjeringens politiske plattform av oktober 2009 anbefales det at den nye enheten lokaliseres utenfor Oslo-området
Når det gjelder konsekvenser ved utflytting, vil disse være de samme uansett hva man flytter ut fra Oslo. Utflytting av statlige arbeidsplasser er et politisk ønske, og må gjelde hele landet. Ut fra dagens teknologiske løsninger, bør en slik enhet kunne plasseres hvor som helst i Norge så lenge kommunikasjonsmulighetene er tilfredsstillende.
6. Forslaget om å etablere egen klagenemnd støttes.
7. Når det gjelder andre oppgaver en slik valgenhet kan ha, er det nærliggende å be om at det vurderes en knytning mot kirkevalg. Valgkompetansen er viktig uansett hvilket valg det er snakk om. Det er derfor naturlig at valgenheten samarbeider nært med både sametinget og de som organiserer kirkevalget.

Behandling i Valgstyret - 24.08.2010:

Vedtak i Valgstyret - 24.08.2010:

Valgstyret anbefaler kommunestyret å slutte seg til ordførerens forslag til vedtak.

Behandling i Kommunestyret - 26.08.2010:

Vedtak i Kommunestyret - 26.08.2010:

1. Jevnaker kommune støtter forslaget fra Direktoratet for forvaltning og IKT om å etablere en ny sentral valgenhet med oppgavefordeling mellom den nye valgenheten og departementet som skissert i høringsnotatet. Jevnaker kommune støtter forslaget om at flest mulig oppgaver overføres til den nye enheten, samtidig som KRDs styringsbehov ivaretas.
2. Den nye valgenheten bør etableres som et direktorat, men med rammebetingelser som sikrer valgenheten en faglig uavhengighet i forhold til departementets ordinære styringsfunksjoner.

3. Den nye valgenheten må bygges opp med kapasitet (personellressurser) og kompetanse som kan gi råd, veiledning og avlastning overfor kommunene og fylkeskommunene og evt. andre.
4. Jevnaker kommune er skeptisk til å etablere et bindeledd mellom sentral valgenhet og kommunene. Det vises til vurderingene i saksframlegget..
5. I tråd med Stoltenberg-regjeringens politiske plattform av oktober 2009 anbefales det at den nye enheten lokaliseres utenfor Oslo-området
Når det gjelder konsekvenser ved utflytting, vil disse være de samme uansett hva man flytter ut fra Oslo. Utflytting av statlige arbeidsplasser er et politisk ønske, og må gjelde hele landet. Ut fra dagens teknologiske løsninger, bør en slik enhet kunne plasseres hvor som helst i Norge så lenge kommunikasjonsmulighetene er tilfredsstillende.
6. Forslaget om å etablere egen klagenemnd støttes.
7. Når det gjelder andre oppgaver en slik valgenhet kan ha, er det nærliggende å be om at det vurderes en knytning mot kirkevalg. Valgkompetansen er viktig uansett hvilket valg det er snakk om. Det er derfor naturlig at valgenheten samarbeider nært med både sametinget og de som organiserer kirkevalget.

Utskriften er rett.

Politisk sekretariat, den 27. august 2010

May-Britt Mayer Johnsen
Formannskapssekretær